

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**... Pars Difficultatum Propositarum Eximio D. Martino
Henrico De Swaen in Universitate Lovaniensi S. T. Doctori**

Fontaine, Jacques

Coloniæ Agrippinæ, 1692

Caput I. De ineptiis, & fallaciis Eximii Domini Martini Henrici de Swaen.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39142

C A P U T I.

*De ineptiis, & fallaciis Eximii
Domini Martini Henrici de
Swaen.*

SI ineptias tuas omnes & fallacias, Eximie Domino, discutere animus esset, easque non minus accuratâ, quàm Pseudo-Prioris vestri Martiniani *Moralem laxiorem* STATERA expendere, vereor ne *Difficultates* hæc adeò excrescerent, ut & stateram priorum superarent magnitudine, & tuum in me animum difficultatibus præteritis non parum commotum, nimium concitarent. Quapropter benignius tecum in præsentiarum agere constitui, ineptias tantum aliquas, & fallacias magis obvias, tibi quàm potero lenitate objiciendo, certè non castigando promeritis. Si quid tamen capite 2. & 3. fortè duriusculum exciderit, velim boni consulas, non quasi ex odio tui quem amore sincerissimo complector, sed ex fidei Catholicæ, Pontificiæ & Archi-Episcopalis autoritatis defendendæ zelo ardentissimo profectum: nam fidem Catholicam à te minimè leviter esse

concussam, Pontificiam auctoritatem læsam, Archi-Episcopalem fœdè proculcatam palàm omnibus est; quod, licet brevissimè, dilucidè tamen utroque sequenti capite demonstrabo. Sed præsens institutum priùs persequendum est.

In Epistolæ tuæ ad Illustrissimum Sebastianum datæ 21. Martii exordio *placuit, inquis, larvato cuiusdam scribillatori, Didacum de Oropega se vocat, quia veraciter confitenti mihi credere noluit, doctrinam meam immunem ab heresi non agnoscere, sed heresin potiùs facere, eamque duabus in scriptiunculis mihi affingere. Jure me scribillatorem vocas, Eximie Domine, præsertim ubi me tibi scriptori tot voluminibus, tantâ eruditionis famâ, tot palmis penè quot controversiis celebri, tantâ in penetrandis maximè arcanis Theologiæ Mysteriis subtilitate, facilitate in explicandis, sermonis elegantia, ornatu, varietate, omnibus denique naturæ & gratiæ donis ad scribendum instructissimo comparaveris. Hæc omnia in te summa, levium ego tantùm scriptiuncularum ignotus & misellus scribillator, quâ par est veneratione, pronus suspicio.*

Quantæ eruditionis argumentum est prolixas quasdam sententias ex Thomâ lemos, Didaco Alvares, & Salmanticensibus describere,

bere, atque his pauculas easque perfrigidas de gratiâ Theses & unam alteramve Epistolam ad conciliandum somnum aptissimam implere! Quantæ eloquentiæ in summa rationum penuriâ orationem inanium verborum & quidem ad nauseam centies repetitorum ineptiis amplificare. Opstratium scilicet tibi imitandum proponis tanquam alterum Discipulus Ciceronem. Verùm Opstratianam prius prolixitatem & repetitionem superfluum quàm sermonis nitorem assequeris. Quàm superfluum & insulsum est, postquam dixisti *larvatus quidam Didacus (uti se vocat) de Oropega*, mox non nisi septem lineis interjectis repetere placuit *interim larvato cuiusdam scribitori Didacum de Oropega se vocat, &c.*

De scriptis meis (fallor; dicere oportuit scriptiunculis) tanquam *mordacibus, inisoriis & petulantibus* quereris tam miserabiliter, & tamen ipse, quantumvis importunè, jocosus videri gestis, tuisque me seu dentibus seu unguibus decerpere. Calumniis me onerasti in Epistolâ 1. cumque omnes à me luculentis probationibus amolitus sim, teque eadem operâ de manifestis calumniis convicerim nullam à te retractionem refero; hæc enim principiis Pseudo-Augustinianis maximè Arnaldicis, aut certè eorum praxi adversatur,

sed silentio solo fatis mihi factum existimas. Imò & calumniæ nomen semel licet subtimidè repetis; adeò tibi durum est retortum calumniæ crimen resorbere.

Epistola 2. nugari tibi lubuit & penè insultare. Passim me *Patris* titulo decorabas vix aliter me compellans quàm, mi Pater, vel mi Didace. Quam hæc festiva sunt! Viget in unico folio infarciuntur. Ubi tibi semel affectum Patris Evangelici ergà filium redeuntem ex regione longinqua pollicitus sum, si pariter respisceres, *Patris* nomine amplius me dignatus non es. Doleo me tam amabili appellatione privatum. Fortè verebaris ne detectâ Jansenianâ clavi, ubi te Jansenistæ Patrem suum Magistrum seu Doctorem Theologum agnoscunt, qui Romam faciunt Massiliam, Romanos Massilienses, Summum Pontificem Patrem Generalem scilicet Massiliensium, tibi significatione paulò minus honestâ nomen Patris impingerem. An non perhonorificum tibi est & gloriosum à factione illa non membrum ignobile agnosci, sed Patrem Magistrum? Si modo hîc te virum ut probè cœpisti, præbere pergas, ad Vianæ aliàs Patris Abraham Patriarchatum olim poteris aspirare. Noli erubescere Pater Magister, titulum hunc si unquam

quam aliàs nuper promereri te publicè ostendisti Janseniarum Duacensium doctrinam approbando, & formulare Alexandri VII. de abdicando Janseniano sensu tam strenuè impugnando. Tales Neo-Augustiniana factio Magistros desiderat, qui his principiis Neophytos suos instituant, communem Fidelium fidem temeritatis doceant redarguere, in Baccalaureorum juramento restringere mentaliter, reluctari Episcoporum Decretis, superiorum Anti-Jansenianorum autoritatem publicè proterere. Procul dubio *heresim facit qui ejusmodi Theologos non vult immunes ab heresi agnoscere.*

Fidem, inquis, Catholicam & doctrinam Thomisticam veraciter profiteor; ergo Catholicus sum & Thomista. Intellego sed nunquid Pelagius se Catholicum profitebatur scribens ad Romanum Pontificem? Nunquid jurasset se veraciter id profiteri? An propterea minùs hæreticus fuit Pelagius, aut heresim fecit Augustinus hoc ipso, quo Pelagio Catholicas phrasas tam studiosè pronuntianti credere noluit? Non erat vera, inquis, Pelagiana confessio. Undenam nihil fraudis in in tua latère persuaseris? Fraudem etiam in tua professione suspicandi ratio occurrit minimè levis, de qua cap. seq.

Pe-

Penè Geometricè contra me concludere voluisti, sed postulata cum concessis confundis, quod in casu ineptissimum est, & fraudulentum. Quis enim apud te legens *convenire inter nos* de octo articulis, quos enumeras non arbitretur omnes illos à me, sive ultrò, sive rationibus tuis compulsò admissos fuisse? Quod nescio, quâ sinceritate, & simplicitate restrictionibus purè mentalibus inimicâ potueris comminisci.

Quanam enim veri specie ais pag. 4 inter nos *convenire quarto; doctrinam tuam circa gratiam, liberum arbitrium, & mortem Christi . . . . quoad exteriorem imprimis verborum corticem, doctrinæ Thomisticae planè esse conformem*, qui pag. immediatè sequenti de me conquereris, quod asseram totius argumentationis tuæ vim eò reduci, *admitto locutiones Thomistarum aliquas, ergo Thomista sum?* Idemne tibi est Martine, *admittere locutiones Thomistarum aliquas, & admittere locutiones Thomistarum omnes in materia de gratia, libero arbitrio, & morte Christi?* Itane regulas æquipollentium docuère te, seu Logicæ, seu Dialecticæ Professores? Næ ego Theologus infelix sum, cui tam subtiles Magistri non obtigerint: & tamen aliquid Philosophiæ etiam Lovaniensis delibavi.

Non.

Non minùs falsum est, quod ais articulo 5. convenire inter nos nemini magis esse perspicuum, an & quoad rem eundem verbis illis, quem Thomistæ sensum subjeceris, quam tibi, qui verba illa conscripsisti. Ubinam, amabo hoc admisi? Quæro iterùm ubi sinceritas Augustiniana? Sic hominibus imponis Martine, sic mihi affingis tam confidenter tamquam à me scripta, quorum nullum proferre potes veiligium? Putasne cuilibet semper etiam passione, aut pertinaciâ excæcato, & hæretico maximè perspectam esse sententiæ suæ cum S. Scripturæ, vel Augustini dogmatibus conformitatem? Et tamen illam persuasam habet, & prædicat non minùs magnificè, quam Martinus. *Convenit inter nos 6*, inquis, *nemini quoque potiori iure credi oportere, quam mihi dum affirmo alium à me sensum verbis illis suppositum non fuisse, quàm, qui iisdem à Scholæ S. Thomæ scriptoribus supponi solet, nisi evidentia, aut sufficientia saltem supstant argumenta, quibus contrarium evincatur.* Si hoc à me postulasses Martine, responsum retulisses, quod modò dabo; sed fingere hoc à me concessum, de quo nulla usquam facta est mentio, iterùm dico nec veracitatis habet quidquam nec sinceritatis. Jam verò respondeo, quod ut quis tibi fidem neget non requirantur euidencia, aut sufficientia argumen-

ta, quibus *contrarium evincatur*, sufficiunt argumenta, quibus fides tua reddatur suspecta. Debeone credere omni se Catholicum asserenti si non levia mihi praebeantur indicia fidem hominis istius in dubium revocandi, etiam si non sufficiant, ut evincam esse haereticum. Atqui ego Martine evici in secunda parte *Difficultatum* te esse de Jansenismo merito suspectum, neque Syllogismum meum hactenus solvisti, arctius etiam illum constringam mox, & suspicionem tam manifestis indiciis firmabo, ut hanc propositionem redditurus sim evidentissimam: *Eximius D. Martinus Henricus de Swaen Collegii Alticollensis Praeses est merito de Jansenismo suspectus*. An argumenta mea plus etiam probatura sint, aequus Lector judicaverit.

Convenit 7, inquis, *praecipuum motivum, ob quod Didacus de Oropega doctrinam meam in praedictis materiis erroris arguerit, illud esse quod me existimavit debitam Summorum Pontificum Innocentii X, & Alexandri VII Constitutionibus reverentiam non exhibere.*

Respondeo neque illud usquam à me asseritum, sed pro libitu à te confictum esse, inò oppositum à me sustineri satis notum est omnibus, qui scripta mea (iterum hic erro, dicere debui scriptiunculas) unquam

oculo dignati sunt. Ubicumque te in Janse-
nismi suspensionem vocavi non in hoc præci-
pua suspensionis rationem collocabam, quòd
debitam illis Constitutionibus reverentiam
non exhibueris, quasi nolueris de illis altum
silere, vel quasi claris, & disertis terminis
dixeris Constitutionibus illis falsum definiri,
hoc enim esset ne quidem factò reverentiam
præstare, quam nullus non Jansenista palàm
profitetur, & ubi opus est jurat, licet libel-
lis innumeris, qui procul dubio ex concavo
lunæ huc decidunt, negetur reverentia etiam
factis. Ne mirare Lector dicere me quod li-
belli isti decidunt ex concavo lunæ; alioqui
enim fateri cogerer Jansenistas non tantum
hæreticos esse, sed etiam perjuros. Nisi for-
tè quidam hic Religiosus Gallus Jansenista-
rum plusquam Nicodemus ut nuper dixit
libellos omnes, qui adversus Archiepiscopum
prodeunt, forsàn esse foetus Jesuitarum, ut
materiam ipsi sibi suggerant, quam scriptis
exagitent; Sic libellos omnes, qui Jansenis-
mum inter phantasmata relegant tanquam
à nullo unquam assertum, sed è solâ ortum
Jesuitarum phantasiâ, pariter Jesuiticos esse,
Jesuitas edere omnes libellos Jansenianos, ut
habeant adversus quod stylum exercent.
Utrumque vel suspicari nimis apertè insanire
est,

est, quam ut refutationem mereatur; quam tamen si quis à me exegerit, dabo amplissimam.

Ut autem, Eximie Domine, tandem aliquando capias, quod centies tibi inculcavi non sine meo & lectorum fastidio, præcipuum fundamentum fuisse ob quod te in Jansenismi suspicionem vocaverim, non tantum turpissimam tergiversationem tuam, quâ hæcenus quantumvis opportunè, importunè provocatus recusas subscribere condemnationi sensus Janseniani, sed vel maximè tergiversationis tuæ rationem turpissimam quod alioquinemo non videat periculum imminere non infundatum ne si damnares propositiones famosas in sensu ab autore intento, ne hinc inferat aliquando R. P. te non tuam tantum, sed etiam Majorum tuorum doctrinam imprudenter damnasse. Quamvis & tergiversatio tam diuturna post tot provocaciones reverà ad Jansenismi suspicionem suffecisset, etiamsi tam indecoram & parum Christianam rationem non addidisses. Verùm de hoc plura cap. seq.

Quis fallaciam tuam Martine, aliàs deberem dicere stuporem vel insaniam, fatis miretur quando pag. 15. proponens tibi hanc quæstionem, facilè terminari queat controversia inter nos de Jansenismi suspicionem?
Ref-

Respondes : *Facillime : tantum me ultra non urgeat Didacus admittere gratiam suam Molinisticam : tueri gratiam , tum efficacem , tum inefficacem , quam cum Scholâ S. Thomæ propugno , & inherere me sinat doctrina circa mortem Christi , quam celebres in eâdem Scholâ Catholicè tradunt , & pax erit . Quod si renuat , fateatur palam , ideo me damnata in Constitutionibus Summorum Pontificum doctrina à se insimulari quia eandem cum ipso gratiam sufficientem hæcenus non admitto . Itane Martine tu Archi-Episcopo Sebasteno & omnibus Epistolæ tuæ lectoribus imponis ? Totâ hæc oratio ne micam quidem continet veritatis , neque ad hæc scribenda , ulla te species vel umbra veri potest adduxisse ; nam in omnibus opusculis meis ne verbum quidem ostenderis , quo ulli mortalium videri potui ea urgere , quæ totâ hæc inanum suppositorum congerie involvisti . Egone te urfi ut gratiam admitteres Molinisticam ? Egone impugnavi gratiam efficacem , & inefficacem Thomisticam ? Ego sententiam , quam Thomistæ de morte Christi Catholicè defendunt , reprehendi ? Ego propterea te virum pacis amantem turbavi ? Age verba mea exhibe , quibus hæc egerim , vel unum saltem verbum profer quo sensa verè Thomistica censurarim , bellum indixerim gratiæ Thomistarum , sive*

B effi-

efficaci sive inefficaci, quod si non possis fa-
 tere te putidè imposuisse, alii dicent menti-
 tum splendidè. Spiritus mendax Scholam Au-
 gustinianam non decet, nisi fortè Iprensam,
 cujus est proprietas non vulgaris; undè tri-
 tum illud apud Gallos; *Il ment comme un Jan-
 seniste*. Sed mendacem oportet esse memo-
 rem, ut nosti P. Magister, neque tam pau-
 carum paginarum intervallo loqui manifestè
 contradictoria. Vide quid dixeris pag. 4.
*Convenit igitur inter nos primò, inquebas, non
 esse necesse ut quis PIE AC RELIGIOSE Catholicus
 sit eandem cum Didaco, Scholæque Patrum Socie-
 tatis circa gratiam, liberum arbitrium, & mor-
 tem Christi tueri doctrinam. Si quidem piè ac re-
 ligiosè Catholici ipsis Didaco, & Scholæ Pa-
 trum Societatis sunt S. Thomæ discipuli, quos
 tamen hisce in dogmatibus acerrimos habent Anta-
 gonistas. Si inter nos conveniat, Thomistas,
 licet acerrimos meos, ut quidem ais, Anta-
 gonistas in materiâ de gratiâ, libero arbitrio
 & morte Christi, esse piè ac religiosè Catholi-
 cos, quomodo verum est quod in te propter
 easdem sententias tam crudeliter desaviam, te
 in Jansenismi vocem suspicionem? Mene
 fortassis contradictionis arguere voluisti? id
 quidem non videris contendere, alioqui ver-
 ba mea saltem in speciem contradictoria fuif-
 sent*

sent proferenda, vel probationis aliquid indicandum.

Urit te scilicet tuosque quod Jansenianas sententias tam dilucidè à Thomisticis fecerim nam detracto vobis pallio, quod ad declinandam invidiam & fallendos incautos tam ambitiosè affectatis. Ideò apud Thomistas tibi, saltem per calumniam insanissimam, & omnium oculis patentem accusandus fui tanquam illius scholæ hostis & infectator infestissimus. Sed mihi constat insignes Thomistas opusculis meis studiosè perlectis nihil in eis reperisse quod velut communi suorum sententiæ contumeliosum reprehenderent. Et confidenter quemlibet adversariorum provo- co ut non accusatione vagâ, sed distinctâ loci cujuscumque exhibitione ostendat me sententias Thomisticas, vel ex iis unam ullâ notare infamiâ vel etiam quod salvâ pace & charitate liceret, Scholasticè argumentando impugnare.

Denique ais pag. ii. Cranebergium in ejusdem criminis suspicionem vocas quasi & is Thomistis insidietur; atqui si Auctorem hunc legeris, ut scrutatus es satis studiosè, ubique occurrit præsertim in præfatione & Conclusionem testimonium de Thomistarum dogmatibus perhonorificum. Ecce

iterum geminæ te, ineptiæ & fallaciæ manifestæ convictum dum & me statuis Thomistica placita condemnantem & Cranebergii pro scholâ istâ à Jansenismo vindicandâ tam strenuè dimicantis fidem & sinceritatem sine ullâ ratione more tuo temerè audes vocare in dubium pag. 11, qui aliàs tam querulus es ubi assertioni tuæ non creditur, quæcumque ei ratio adversetur. Sic in Epistola ad me data ais, quid si non tantum asseram sed probem me Jansenii librum nullum nisi qui agat de hæresi Pelagianâ legisse? Dum assertionis tam insolentis probationem avidus expecto, aliam non refero quam sinceritatis tuæ ostentationem assero, inquis, sincerè. Tam acuto scilicet convictum ratiocinio manus dare jubes, ut haberi malim omnium, qui vivunt mortaliū pertinacissimus.

Ineptiarum & fraudum tuarum immensa multitudo me fatigat à quibus epistolam aliter quam universam expungendo non facilè expurgaveris. Pergamus tamen aliquas referre distinctius. Pag. 7. gratulor equidem, inquis, Didaco quod tandem aliquando fateatur me gratiam per se efficacem non constituere in delectatione indeliberata *difficultatum parte 2. pag. 95.*

Respondeo; doleo equidem P. Magister quòd hic ut alibi hallucineris vel imponas:

nani

nam aliud ibi non dico quam etiam *supponendū* quod non constitueres victricem gratiam in delectatione indeliberatā, non expedias te tamen à statuenda necessitate antecedente. Idemne tibi est argumentari in hypothefi, & agnoscere hypothefios veritatem? Ridiculus es Martine & sibi dignus. Age Scotistis pariter gratulare quod agnoscant Spiritum Sanctum non procedere à Filio, quia admittunt hanc hypotheticam. Etiamfi supponeretur Spiritus Sanctus non procedere à Filio, ab illo tamen distingueretur.

Imò loco citato ostendo ex Thesibus tuis gratiam victricem à te censeri victricem delectationem; delectatio autem gratiæ indeliberata est; infunditur enim nobis sine nobis. Ita Thesim illic tuam interpretabar. Ubinam hic agnitio, quam mihi affingis? *Videre, inquis, Didacus hoc potuit, nec dubito (quidquid interim dissimulet) quin & viderit in Thesi mea anni 1689. toties ab ipso, sociisque ejus in vanum vellicatā.* Etiamfi oculi mihi forent lyncei non viderem in Thesibus istis negatam gratiæ efficaciam delectationi indeliberatæ. Hoccine est probi disputatoris partes implere? Ajebas te jam pridem in Thesibus professum quod efficacia gratiæ in ejusmodi delectatione non consistat. Respondi me Theses tuas,

qua potui diligentiam lustrasse, nec tamen reperisse usquam professionis istius vestigium. Tum te rogavi in quibus Thesisibus, & ubi? Inò potius oppositum videor ex Thesisibus variis colligere. Nunquid tunc saltem tuum erat Martine, si veritatem ames & candorem, locum & verba proferre, quibus sententiam hanc tradideris?

Rursus pag. 8. remittis me ad *Thesim A. 1689. mense Novembri defensam. Istic, inquis, clarè rejectam istiusmodi delectationem, uti econtrà admissam offendisset delectationem longè ab hac diversam, utpote cum libertate hujus statûs quàm optimè consistentem, à S. Augustino ejusque Scholâ approbatam, denique à Thomistis minimè rejectam. Non plus illic claritatis est, Pater Magister, quàm in hoc tuo Sermone, qui tenebris offunditur plusquàm Ægyptiacis. Cur sententiam tuam paucis non explicas? Remittis me ad Germanum Philalethem, qui pag. 195. docet, quàm bene convenient, & in una Sede morerentur victrix delectatio & physica prædeterminatio, sive quod idem est, gratia prædeterminans & delectatio justitiæ concupiscentiam vincens. Nihil hic Eximie Domine à Jansenio alienum; cum & gratiam suam physicè prædeterminantem vocet & delectationem cœlestem delectatione concupiscentiæ ardentiorē. Neque hic quidquam est, ex quo*

col.

colligam gratiam victricem juxtà te non consistere in delectatione indeliberatâ. Delectationem admittere videris satis apertè. Nunc te rogo 1. an ea sit deliberata, adeoque an gratia voluntatis consistat in actu deliberato. 2. Quid per actum deliberatum intelligas. 3. An gratia non infundatur nobis sine nobis. 4. An gratia voluntatis sit ipse actus secundus liber & meritorius. Sic decet Patrem Magistrum clarè & distinctè sententiam suam exponere, non confusè tantum balbutire. Quid de sensu Augustino-Thomistico & voce prædeterminationis physicæ, quâ utuntur passim Calvinistæ, & Jansenius licet sensu à Thomistis longè diverso? Neque sensus Thomistarum unus est; maxima etiam inter hos significationum sub hac voce latentium est varietas. Quapropter ridiculum est & imperitissimo Tirone quàm Neo-Augustinianorum Doctore subtili & antonomastice MAGISTRO dignius, aliud ferè non respondere quàm *teneo cum Thomistis*: Quid si & Calvinistæ pariter vociferentur, ut vociferari eos certissimum est, *tenemus prædeterminationem cum Thomistis*? Ideòne Thomistæ sunt? Noli vagari in incerto, sed distinctius loquere, ut Catholicum decet & Theologum. Non enim mihi lubet aut aliis, conjecturis nos fatigare; sensum

sum suum tam studiosè involvere , non est optimæ fidei argumentum ; qui malè agit odit lucem.

Fraudulenta & stulta adhortatio est qua pag. II. Thomistas mones ut dispiciant ne per vagas illas , hodièque nimium frequentes adversus doctrinam aliquot Theologorum privatorum criminationes , vulnus irreparabile sententiæ Scholæ ipsorum aliquando infligatur. Quid enim stultius , quàm existimare quod Scholæ Thomisticæ dogmata , quæ æquè ac aliarum Scholarum illi adversantium censurari Sedes Apostolica vetat sub anathemate , per privatorum aliquot , qui denuntiata excommunicationis pœnâ facile coërceri possunt , vel de gravissimo crimine convinci , criminationes vulnus irreparabile acceptura sint nisi cum Jansenistis conspiraverint.

Similes Jansenistarum voces non hodiè primum audiuntur , fraus ista à majoribus ad posteros transmissa est. Testatus olim est R. Adm. Pater Godefridus Marquis S. T. Professor & institutus studiorum Regens , hâc arte Jansenistas usos ut Thomistas instigarent ad impediendam quinque propositionum condemnationem ne per latus Jansenii vulnus insanabile infligeretur Doctrinæ Thomisticæ. Hac arte persuadere conati sunt Patribus Do-

mi-

minicanis Lovaniensibus ne permitterent ut
 Thesis Reverendi P. Alexandri Sebille ex co-
 dem Ordine publicè defenderetur, quia vi-
 debatur communi causæ nocitura. Verùm
 hoc Janseniano fūco decipi se passus non est
 Reverendissimus Pater ejusdem Ordinis Ge-
 neralis, sed Thesim, ejus defensio tantisper
 suspensa fuerat propugnari jussit eodem loco:
 Eamque Præses Catholicè & religiosè con-
 stans insigni volumine vindicavit.

Fallaciam tuam sic prosequeris. *Præsa-
 gientur indubiè grande hoc malum Generales amborum
 Ordinum S. Augustini videlicet & S. Thomæ dum
 nuperrimè conatibus quorundam postulantium à S.
 Sede damnationem expositionis quinque articulorum
 Innocentio XI & Alexandro VIII oblate, in quâ
 doctrina Thomistica nitidè, dilucideque exponitur,
 viriliter sese opposuere.* An aliquid & quantum
 Reverendissimi Ordinum illorum Generales
 ad impediendam condemnationem contule-
 rint non discutio. Hoc scio non esse averten-
 dum à libello quopiam anathema, si præter
 expositionem quamdam sanam, vel probabi-
 lem, contineat quædam irreverenter jactata
 in Sedem Apostolicam, & damnatæ ab Ec-
 clesia hæresi utcumque patrocinantia. Foret
 verò insigniter temerarius, qui ex condem-
 natione ejusmodi libelli, inferret expositi-
 onem.

nem tantâ nixam autoritate, esse pariter confixam.

Rationes propter quas libelli istius proscriptionem quidam postulaverint non fuit reprobatio quinque Articulorum, aut Expositionis à Thomistis receptæ sed impudens Janseniani phantasmatis iterata sæpius jactatio, & gravissima de Apostolicâ Sede, & totius Aulæ Pontificiæ proceribus calumnia.

Afferit libelli Autor Genuinis Sancti Augustini Discipulis ad Christi Vicarium toto tempore quo controversiæ Jansenianæ viguerunt, interclusum fuisse aditum fraude quorundam æmulorum, donec tandem per Episcopum Convenensem, qui nuper obiit Episcopus Tornacensis, cœpit aperiri. Hic nempe Antistes depulsis falsarum suggestionum nebulis, Discipulorum S. Augustini fidem sanam, doctrinam integerrimam, religiosam erga S. Sedem, ejusque constitutiones observantiam luculento testimonio comprobavit, hic Romanorum Procerum cum Molinistis, aliisque Anti-Jansenianis turpissimam collusionem infregit; hic Sedem Apostolicam à Jansenismo tanquam à spectro hætenus deterritam errorem dedocuit. Hæc omnia minimè obscure continentur libello cui titulus *Doctrina Augustinianorum &c. expositio:*
Hæc

Hæc à Pseudo-Augustini Discipulis callidè
dissimulantur. Tantum suggeritur Augusti-
nians Patribus, & Thomistis, omni studio
cavendum ne libellus censurâ notetur, alio-
qui *grande malum*, & *vulnus irreparabile sen-*
tentiis utriusque Scholæ infligendum: Libello
contineri Doctrinam utriusque Scholæ, quin-
que Articulis expositam, adeoque ex opus-
culi condemnatione arrepturos certò adver-
sarios criminandi materiam, tanquam si do-
ctrina quinque articulorum quocumque sensu
intellectorum, anathemate prostrata sit. Sic
viris religiosissimis imponitur, ut gravissima
Authoris erga Sedem Apostolicam irreveren-
tia maneat impunita.

Venio ad ineptias & fallacias spectantes ad
congressum D. de Swaen & D. Melis cum
Amplissimo Decano Nicolao du Bois. Non
aliud scilicet intenderunt duo illi Neo-Au-
gustiniani ubi Dominum du Bois adorti sunt,
quàm procurare sibi à Didaco juxta Decre-
tum aliquod Societatis *debitam satisfactionem*.
Benè habet. Hanc tot libellis sequentibus
utrique vestrum, Martino præsertim præstare
cœpi non admodum illiberaliter. Ubi Do-
minus Melis Tomum suum ediderit, offen-
det me non parciolem, uti & Hollandiæ
quidam Missionarii ubi id Illustrissimus Seba-
stenus

Penus mihi vel imperaverit, vel sibi gratum fore certo indicio ostenderit.

Ais *virum pietate & Doctrinâ conspicuum Româ nuper significasse epistolam Didaci de Oropega esse malignam.* Ego Martine Epistolas complures à viris pietate & Doctrina conspicuis accepi, tum Româ, tum aliunde, quibus mirari se significabant, Theologos ejusmodi, qualis est Eximius noster P. Magister, ejusque commilitones in Universitate, aut etiam ditione Catholicâ tolerari.

Rursus convenientias aliquot comminisceris sed paulò majori circumspectione quàm supra. *Convenit, inquis, inter nos aut convenire debet.* Si hac disjunctione superiùs fuisses usus, fallaciæ te simul paulò minùs frequentis reum fecisses. Unde convenientias quas tibi fabricas pag. 30. tantùm redarguam ineptiæ.

Convenit inquis I. accusationem illam solius D. Du Bois assertioni originem suam debere. Adde debüisses circumstantias; quas tibi sæpius commemoravi, postridie in confessu tot virorum honoratorum sponte, nullo rogante, postquam noctis partem non exiguam præ turbatione duxisset insomnem. Accedit tanti temporis silentium postquam de minis postulari vos instrumento publico comperistis. Deniquè cum offerretis juramentum de
fal-

falsitate relationis Domini Du Bois , rogavi vos an etiam essetis parati juramento confirmare non aliis D. Melis usum fuisse terminis comminatoriis , quàm qui in Epistolâ tuâ primâ referuntur : nec tamen ad hoc respondetis hæctenus verbum , in aliis multo levioribus tam verbosi.

Convenit 2. inquis , quod quàm primum accusatio illa D. Melis , mihique innotuit , illicò parati fuerimus jurejurando affirmare numquam verba à Didaco Epistolæ suæ inserta , aut alia eis æquivalentia à D. Melis coràm D. Du Bois fuisse prolata. De hoc inter nos adeò non convenit ut prorsus nesciam an non dies aliquot conferendo cum factionis Jansenianæ primoribus priùs transacti sint.

Convenit 3. inquis , D. Du Bois nostræ huic oblationi acquievisse. Quid posset aliud solus contra duos , etiamsi censuisset pejeraturos?

Convenit , inquis , 4. factum fuisse D. Du Bois quod fieri potuerit plus aliquid à se fuisse intellectum , quàm dictum à D. Melis. Potuit enim verò fieri , uti reipsâ vos obliti estis circumstantiæ tam notabilis , quandonam allata fuerit & hausta à vobis famosa lagena vini Rhenani. Faciliùs autem fieri potuit , ut alicujus oblitus sit D. Du Bois post mensem circiter quando scripsit ad D. Melis , quàm post noctem

unicam, quando mihi, & pluribus aliis testibus omni exceptione majoribus rem totam exposuit.

Denique vobis litem & nescio quas viro difficultates intentantibus respondit fieri potuisse quod plus aliquid à se intellectum sit, quam dictum à D. Melis: Nobis ultrò, nihil minantibus, nihil quærentibus, omnia & singula statim & sine ullâ fluctuatione, aut hæitatione enarravit.

Convenit 5, inquis, scripsisse Dominum Du Bois in Epistola ad D. Melis, quod . . . . verba Domini Melis sic apprehenderit quasi spirantia minas expulsionis Patrum Societatis è missione Hollandicâ, casu quo &c. ita scripsit mense integro post factum, intentato sibi duorum adversariorum jurato testimonio; non ita locutus est statim post factum sponte suâ, coram longè pluribus viris indifferentibus; sed planè prout scripsi, ità ut ne apicem quidem addiderim.

Multùm laborat Eximius Dominus in convenientiâ 8. & 9. ut inculcet minarum, etiam si veræ supponantur, executionem futuram fuisse moraliter impossibilem; quid enim unus aut alter contra Societatem apud tam multos gratiâ valentem & autoritate? Verum quid unus Oates adversus Societatis in Angliâ Missio-

fio-

tionarios valuerit, tot docuere innocentium supplicia & omnium expulsio. Quantum Pseudo-Augustiniana factio hoc tempore in Belgio valseat, quantum de se præsumat norunt omnes rerum Belgicarum non planè ignari: non dissimulavit Jansenianus Autor libelli infamis & publicè autoritate combusti cui titulus *Les sentimens & la conduite, &c.* ubi Regi Catholico minatur rebellionem Hispaniæ Regno non minùs funestam, quam quæ sub Philippo II. tot Provincias Regis imperio subduxit. Cur non timeat Religiosus ordo factionem quæ se prædicat etiam potentissimis Regibus metuendam?

Spiritum vindictæ in vobis ita fueram miratus "quisquamue umquam in animum induxisset de viris tam modestis, tam humanis, tam blandis suspicari, odio eos arduos, tam implacabili, tam insolentem decreturos vindictam, quæ tot innocuos Sacerdotes, tot Apostolicos Divini verbi præcones, alienæ salutis studiosissimos, divinæ gloriæ zelosissimos propugnatores, unius vitio (si tamen vitio) recs faceret, tot annorum laboribus excultâ statione expelleret?" Hac ubi verba referis pag. 2. mutas *innocuos Sacerdotes in Sacerdotes Primarios*, & ut quandoque præposterè lepidus es, mox parenthesi

includis *Jesuitas*, atque iterum repetis, PRIMARIOS SACERDOTES (*Missionarios Societatis JESU*) nisi hoc tam operosè rursus inculcares & subjunctâ bis parenthesi *Jesuitas* notares tam studiosè, id potius Typographi oscitantia quam nequitia tuae putarem tribuendum.

Quid ergo Martine an quia me toties *Patrem* aliàs nominasti, & à Jansenianis arcanae clavis suæ perfidis corruptoribus *Jesuitam* proclamari noveras, hoc pacto Societati invidiam, sed per insignem calumniam creare voluisti? Quid enim invidiosius quam *Jesuitam* inducere summum inter Sacerdotes fastigium suis temere arrogantem? Centies nempe hæc Jansenistarum, quam ab hæreticis Ecclesiæ rebellibus mutuati sunt audita criminatio est, *Jesuitas* ubique primatum ambire, imò in omnes mundi Principes dominatum.

Quandonam tandem protrudendis ineptiis & fallaciis finem facies Martine? Ego profectò recensitâ vix decimâ parte oppido fatigatus sum. Ad repetitam autem toties *Cramben Pseudo-Thomisticam* nauscat lectoris stomachus; neque ad ea, quæ toties scribis eadem, convellenda novo ariete mihi opus est. Respondeo breviter ad fucum tuum *Pseudo-Thomisticum*, omnia repetendo, quæ de discrimine tuam inter & Thomistarum doctrinam,

nam, cum Jansenianâ autem conformitatem in superiore difficultatum parte à me disputata sunt, neque ullâ ratione à te hæcenus concussâ. Ad querelas autem de minis objectis tuâque cum D. Melis conspiratione Respondeo rursus omnia & singula, quæ tum in 1. & 2. parte difficultatum, tum in Epistola Apologetica ad Illustrissimum Sebastenum omnem à me calumniæ, & temeritatis notam satis perspicuè amoliantur, in te verò retorquent, non facile declinandam.

CAPUT II.

De fide Patris Magistri non satis perspectâ.

MAnsuetudinem tuam obtestor Eximie Pater Magister, ne mihi succenseas si fidem tuam in dubium revocem, quam ab omni hæresis suspicione tam anxie studes liberare. Mihi crede, magis ego de honore tuo, & fama sollicitus sum, quam tu ipse. Tua enim hæcenus sollicitudo in meris hæret desideriiis inefficacibus & ignavis velleitatibus, numquam applicat manum operi, ut parte qua læsa est famam instauret, sed cum de adversariorum tuorum injuriâ altum clamas,